

STORTINGET

Representantforslag 11 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Guri Melby og Grunde Almeland

Dokument 8:11 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Raja, Guri Melby og Grunde Almeland om en helhetlig og forpliktende tiltakspakke for å utjevne og bekjempe sosiale forskjeller

Til Stortinget

Bakgrunn

Den mest grunnleggende urettferdigheten i samfunnet er at ikke alle barn har like muligheter når de vokser opp. Derfor er det viktig at storsamfunnet gjør sitt ytterste for at alle barn får en trygg oppvekst uten fattigdom, og med frihet til å bli den de vil.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at andelen barn som vokser opp i familiefattigdom, har økt fra 7,6 prosent i 2008 til 9,9 prosent i 2023. Til tross for en godt utbygd velferdsstat og gratis utdanning tyder nyere forskning på at barn i lavinntektsfamilier har fått mindre sosial og økonomisk mobilitet over tid. Det betyr at effekten levekårsutfordringer har for barn, også følger dem inn i voksenlivet. Økningen i andelen barn som lever i fattige familier, og effekten fattigdom har på barns livsmuligheter, er etter forslagsstillernes syn et kraftig signal om at man ikke gjør nok for å sørge for å løfte flere familier ut av fattigdom.

I Norge har man ingen absolutt fattigdomsgrense, og i likhet med sammenlignbare land vurderes fattigdom med utgangspunkt i det å ha vesentlig mindre ressurser enn andre. De siste årene har dyrtiden og økte kostnader vært ekstra utfordrende for de som hadde minst fra før, og forskjellene mellom de som har så det

monner og de som har dårlig råd, har blitt mer synlige enn tidligere. Priseksplosjonen på helt nødvendige goder som mat, strøm og bolig har skjøvet nye grupper ut i fattigdom.

SIFO-rapporten «Familiefattigdom. En undersøkelse av materielle mangler og økonomisk utrygghet i barnefamilier» (2025) viser at norske barnefamilier har opplevd en betydelig forverring i levekår under dyrtiden. Til tross for at den offisielle statistikken viser en nedgang i andelen barn som bor i lavinntektsusholdninger, viser rapporten at mange familier sliter med å dekke helt grunnleggende behov. Enslige forsørgere er spesielt utsatt. Halvparten av familier med enslige forsørgere sliter med å ha råd til nok og sunn mat til barna sine, og mange har måttet hoppe over måltider eller latt være å kjøpe nødvendige matvarer. Selv med økte sosialhjelpssatser viser data fra januar 2024 at mange barnefamilier på sosialhjelp ikke klarer å dekke nødvendige behov.

Konsekvensene av å vokse opp med levekårsstress er alvorlige. Rapporten «En barndom for livet» (2023), utarbeidet av Ekspertgruppen om barn i fattige familier, viser nettopp at barn som vokser opp i familier som opplever fattigdom, får færre muligheter enn andre, og at utfordringene følger barna gjennom livet.

Statistikk viser at barn og unge som har foreldre med lav utdanning og inntekt, oftere har svakere skoleprestasjoner enn andre og lavere sannsynlighet for å gjennomføre et utdanningsløp. De deltar også i mindre grad i organiserte fritidsaktiviteter. Videre har de 3–4 ganger større risiko for å ha psykiske lidelser. Disse forskjellene vedvarer gjennom hele livet. Barna har også økt risiko for lav inntekt eller risiko for å bli stående utenfor arbeidslivet som voksne.

Videre ser man at barn og unge som begår kriminelle handlinger, i gjennomsnitt har dårligere oppvekstvilkår enn andre barn og unge. Foreldrene deres har i snitt lavere utdanningsnivå og lavere inntekt og mottar oftere trygdeytelser. Faktorer som har særlig stor betydning, er foreldre med kriminell bakgrunn, kontakt med barnevernet og lave skoleprestasjoner.

Skal man lykkes bedre enn i dag, må man forbedre barns levekår og livskvalitet, motvirke at fattigdom går i arv og gi flere barn like muligheter for utvikling, læring og god helse. Derfor tar forslagsstillerne til orde for en helhetlig og forpliktende tiltakspakke for å utjevne og bekjempe sosiale forskjeller.

Kraftig øke og skattlegge barnetrygden

Barnetrygden er den enkeltytelsen som har størst betydning for å redusere lavinntekt blant barnefamilier. Slik ordningen er i dag, gis den til alle barnefamilier uavhengig av inntekt. Dersom man skal lykkes med å redusere forskjeller mellom barns oppvekstvilkår og livsmuligheter, er det etter forslagsstillerne syn behov for å endre innretningen i barnetrygden. Når man vet hva familiens økonomiske situasjon betyr for barns oppvekstvilkår og livsmuligheter, bør det etter forslagsstillerne syn gjøres en omfordeling som er til fordel for barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt.

Som ett av to hovedgrep for å hindre at barn vokser opp i fattigdom, foreslår Ekspertgruppen om barn i fattige familier å videreføre og øke den universelle barnetrygden, samt å skattlegge den. Ekspertgruppen skisserer flere modeller for å kraftig øke og skattlegge barnetrygden. Disse modellene bør etter forslagsstillerne syn kunne være et utgangspunkt for å finne en mer omfordelende innretning på barnetrygden, slik at man kan gjøre mer for å løfte barn ut av fattigdom.

Barnehagens sosialt utjevnende effekt

Det er en høyere andel barn i lavinntektsfamilier som ikke går i barnehage, sammenlignet med familier med høyere inntekt. Selv om andelen minoritetsspråklige barn i barnehage har økt de siste ti årene, har denne gruppen fortsatt lavere barnehagedeltakelse sammenlignet med andre grupper. Det er i dag 81,8 prosent av ettåringer som går i barnehage. Andelen blant minoritetsspråklige ettåringer er 61,3 prosent. Barn i levekårsutsatte områder starter senere i barnehagen enn barn i andre områder, og barnehagedeltakelsen i levekårsutsatte bydeler i Oslo er lavere enn i resten av Oslo og i landet som helhet.

Barnehagen er viktig for barns utvikling av ferdigheter og læring. Studien «Betydning av mors og fars inntekt og utdanning for kognitiv, sosial og akademisk utvikling i barnehagen og videre læring» (2024) viser at barn som har foreldre med høyere inntekt og høyere ut-

danning, har bedre ordforråd, arbeidsminne og selvregulering enn barn med foreldre med lavere inntekt og kortere utdanning. Det å gå i barnehage bidrar til viktige utviklingsmuligheter for barn, og særlig for barn med lav sosioøkonomisk bakgrunn.

Forslagsstillerne mener at barnehagene må settes bedre i stand til å ta hensyn til og legge til rette for mangfoldet av barn som går i barnehage. Dette forutsetter at personalet både har kompetanse og ressurser til å støtte flerspråklige barn i å bruke morsmålet sitt, og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk- eller samiskspråklige kompetanse. Forslagsstillerne viser til at Utdanningsdirektoratet forvalter en øremerket tilskuddsordning til tiltak for å styrke den språklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage, og mener at tilskuddspotten må økes.

At barn går i barnehagen, er også viktig for at begge foreldre skal kunne delta i yrkeslivet. Man vet også at foreldrenes deltakelse i arbeidslivet påvirker barns resultater på skolen og deres fremtidige deltakelse i yrkeslivet.

Yrkesdeltakelsen hos foreldrene har direkte betydning for familiens inntekt og hvor mange barn som vokser opp i familier med dårlig råd, fordi den viktigste årsaken til lav inntekt er mangel på arbeid, og majoriteten av alle barn som vokser opp i fattigdom, har en eller to foreldre som mangler arbeidslivstilknytning. Derfor er barnehagen og barnehagedeltakelse også et virkemiddel for å sørge for at foreldre deltar i arbeidslivet, samtidig som det er en viktig arena for barns utvikling. Derfor trenger man å sørge for at flest mulig får barnehageplass når de trenger det. Det er etter forslagsstillerne syn derfor behov for rett til barnehageplass etter endt foreldrepermisjon for alle.

Barnetilsynsundersøkelsen fra SSB viste at 30 prosent av foreldrene som ikke brukte barnehagen i 2023, mente det var for dyrt. Forslagsstillerne vil derfor gi gratis barnehage til alle barn i lavinntektsfamilier som per i dag har rett til gratis kjernetid i barnehagen. Per 1. august 2025 vil det si for barn i husholdninger med en samlet inntekt under 669 050 kroner. Forslaget vil ifølge Finansdepartementet gi et behov for å opprette rundt 2 900 nye barnehageplasser. Tallet sier ikke bare noe om oppskaleringen staten må gjennomføre, men også noe om hvor mange barn som i dag ikke har mulighet til å gå i barnehage på grunn av foreldrenes økonomi.

Forslagsstillerne mener at det også er behov for økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Forslagsstillerne viser i den forbindelse til at andelen barnehagelærere i flere levekårsutsatte bydeler i Oslo (Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand) er under gjennomsnittet for både Oslo og Norge.

Det er gjennomført to forsøksordninger med økt bemanning i noen utvalgte barnehager i Bergen. Barnehagene som deltok i forsøkene, har en høy andel barn

fra lavinntektsfamilier, en høy andel minoritetsspråklige barn og en høy andel av barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp eller vedtak om tilrettelegging som følge av nedsatt funksjonsevne.

Målet med forsøkene var todelt: Å utjevne sosiale forskjeller gjennom å styrke barnehagetilbudet i levekårsutsatte områder, og å undersøke sammenhengen mellom økt bemanning, sykefravær og vikarbruk – som kan gå ut over kvaliteten på barnehagetilbudet.

Forsøksordningene er følgeevaluert i rapporten «Økt barnehagelærertetthet og hverdagskvalitet i barnehagen» (Oslo Met. Skriftserie 2019). Barnehagene opplevde at de i større grad kunne dele barnegruppen i mindre grupper, at det bidro til mer ro, og at de kom tettere inn på hvert enkelt barn. Barnehagene erfarte også at de ansatte kom tidligere inn og kunne jobbe med de barna de omtalte som «gråsonerbarn», som er barn uten spesialpedagogiske vedtak, men med utfordringer. Foreldresamarbeidet var blitt bedre, og ekstra bemanning bidro til at det var lettere å gjennomføre kompetansehevende tiltak blant de ansatte. Den økte bemanningen reduserte behovet for vikarer ved korttidsfravær. Rapporten viser med andre ord at det å styrke barnehagetilbudet i levekårsutsatte områder kan gi betydelige effekter.

En tidlig sosialt utjevnende innsats i barnehagen er viktig for å unngå at barn starter på skolen med et for sprikende utgangspunkt, som kan komme til å videreføres og forsterkes gjennom resten av skoleløpet. Ekspertgruppen om barn i fattige familier oppgir at det allerede ved skolestart er sosiale forskjeller i barns vokabular, eksekutive funksjonsferdigheter og matematikkforståelse. På ungdomsskolen opplever barn av foreldre med lav inntekt og utdanning oftere ensomhet og at de ikke passer inn. Barn som vokser opp i fattige familier, har høyere risiko for å få lavere karakterer på ungdomsskolen, for å ikke fullføre videregående skole og for å havne utenfor arbeidslivet som voksne.

Nye områdesatsinger

I enkelte byer og områder med konsentrasjon av levekårsutfordringer har staten og kommunene avtalebaserte langsiktige samarbeid gjennom områdesatsinger. Områdesatsinger er et virkemiddel for å gjøre en ekstra innsats for tjenesteutvikling og bedre nærmiljøkvaliteter i levekårsutsatte områder.

De ti kommunene med høyest andel husholdninger med vedvarende lavinntekt (per 2023) er Sarpsborg (17,1 prosent), Fredrikstad (17 prosent), Skien (16,5 prosent), Oslo (13,8 prosent), Drammen (13,6 prosent), Sandefjord (13,3 prosent), Kristiansand (11,6 prosent), Bergen (9,4 prosent), Lillestrøm (9,2 prosent) og Stavanger (8,7 prosent).

Staten har i dag avtaler om områdesatsinger med Oslo, Bergen, Drammen, Stavanger og Trondheim, Sarpsborg, Fredrikstad, Kristiansand, Skien, Gjøvik, Halden, Indre Østfold, Larvik og Tromsø. Forslagsstillerne har merket seg at regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2025 ikke satte av midler til nye områdesatsinger.

Forslagsstillerne mener at det bør etableres områdesatsinger i Sandefjord og Lillestrøm, slik at områdesatsingene kommer på plass i samtlige av de ti kommunene i Norge med flest familier som lever i vedvarende lavinntekt.

Økte sosialhjelpssatser og felles utbetalingsdato for stønader fra Nav

En forutsetning for å gi alle barn en trygg oppvekst er å sørge for at foreldrene har mulighet til å dekke barnas grunnleggende behov og oppfylle barns rett til liv og helse etter barnekonvensjonen. Lavinntekt og levekårsstress kan skape stor usikkerhet knyttet til økonomi og bosituasjon og forårsake stress og lite forutsigbarhet i hjemmet.

Økonomisk sosialhjelp er ment å omfatte utgifter til helt grunnleggende behov, som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler med videre. Den nevnte SIFO-rapporten fra 2025 retter søkelys mot at mange barnefamilier på sosialhjelp per i dag ikke klarer å dekke nødvendige behov. Forslagsstillerne mener derfor at det er behov for å øke sosialhjelpssatsene for barnefamilier generelt, og for enslige forsørgere spesielt.

Måten kontantytelser for lavinntektsfamilier er organisert på i dag gir etter forslagsstillerens syn unødvendig uforutsigbarhet for familiene. Flere ytelser er behovsprøvd, og koordineringen av disse ytelsene er lite forutsigbare. I tillegg gjennomføres utbetalingene til forskjellige tider i løpet av en måned eller et annet ytelsesintervall. Det gir en ekstra byrde til foreldre og barn ved at man har mer utrygghet og mindre oversikt over hvilket økonomisk handlingsrom familien har. Ekspertgruppen om barn i fattige familier peker på at mangelen på automatisering av kontantytelsene gjør det ressurskrevende å være den som står i mottakersituasjonen, og at dette er med på å bidra til å forsterke og opprettholde levekårsstress.

Barn har etter norsk lov rett til å vokse opp i økonomisk og sosial trygghet, som sikrer at de kan utvikle seg på best mulig måte. Barneombudet påpeker at barn som vokser opp i fattigdom, har økt risiko for ikke å få oppfylt grunnleggende rettigheter som retten til utvikling, retten til utdanning, retten til hvile, lek og fritid, retten til helse og retten til god omsorg. Derfor mener forslagsstillerne at det er behov for å styrke det særskilte vernet av disse rettighetene gjennom å forsterke barne-

perspektivet i Nav og utarbeide en ny bestemmelse om barnets beste i sosialtjenesteloven.

Barn av enslige forsørgere

Selv om enslige forsørgere ikke er en ensartet gruppe, er de overrepresentert blant familier som lever med vedvarende lavinntekt. Over tid har det vært en nedgang i antall enslige forsørgere, men Nav-rapporten «Enslige forsørgere fra 2011 til 2023 – en todelt historie» viser at det fortsatt er om lag 125 000 personer som er definert som enslige forsørgere. Rapporten viser videre at det er en klar overvekt av kvinner som er enslige forsørgere, selv om antallet menn er økende.

Ifølge Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) sin veileder «Fattigdom – veileder om arbeid for barn som lever i fattige familier» fra 2023 har barn i familier med enslig forsørger større risiko enn andre for å vokse opp med lav inntekt. Barn som har opplevd et samlivsbrudd mellom foreldrene, har fire ganger så stor sannsynlighet for å havne i lavinntektsgruppen. Ulikheten i inntekt mellom enslige forsørgere og andre barnefamilier har vokst siden 2000-tallet. Ulikheten er størst blant familiene med de yngste barna.

Forslagsstillerne viser til at mange universelle tiltak rettet mot barnefamilier, som billigere barnehage, gratis kjernetid i SFO og økt barnetrygd, også helt eller delvis kommer enslige forsørgere til gode. Det er etter forslagsstillerne syn også behov for å styrke eksisterende og opprette nye tiltak som retter seg spesielt mot enslige forsørgere.

Forslagsstillerne vil peke på at det tidligere skattefradraget for enslige forsørgere var et målrettet tiltak som både lettet den økonomiske byrden for enslige forsørgere og stimulerte til deltakelse i arbeidslivet. Da man avviklet ordningen og i stedet satset på å øke barnetrygden for enslige forsørgere, var det i og for seg til gunst for dem som hadde lav eller ingen inntekt, men tilsvarende til ugunst for dem som faktisk hadde en inntekt på et moderat nivå, f.eks. tilsvarende medianinntekten på rundt 600 000 kroner. Forslagsstillerne mener at et slikt skattefradrag må gjeninnføres.

Enslige forsørgere har i dag rett på stønad til barne-tilsyn på inntil 64 prosent av utgifter til barnepass, som f.eks. barnehage, SFO, dagmamma eller fast barnevakt dersom man har dokumentert arbeidstid ut over normalarbeidsdag. Dette gjelder til og med barnet har fullført 4. skoleår.

I dag er reglene imidlertid slik at man ikke har rett til stønad dersom man har en inntekt over 6 G (780 960 kroner). Samtidig er det allerede betydelige rabattordninger (med unntak av dagmamma) for inntekter rundt det samme nivået for barnehage og SFO. Det betyr på sett og vis «dobbel subsidiering» for inntekter under 700 000 kroner, mens de som har inntekter rett over, må

betale full pris og har heller ikke rett på stønad. Dersom barnetrygd i tillegg skattlegges, vil den reelle inntektsgrensen for å komme inn under ordningen være ca. 600 000 for en enslig forsørger med to barn.

Forslagsstillerne mener at grensen for stønad bør heves betydelig eller aller helst avskaffes. En inntekt på 780 960 kroner kan muligens virke høy, men med dagens rente- og kostnadsnivå vil det for de fleste enslige forsørgere oppleves som økonomisk krevende, spesielt om man bor i og rundt de største byene.

Forslagsstillerne har merket seg regjeringens politiske retorikk om at de er mot å «veie og måle» personer når det gjelder ulike velferdsytelser. Her har regjeringen en gylden mulighet til å vise at det er mer enn retorikk, ved å avskaffe inntektsgrensen for rett til stønad til barne-tilsyn.

Enslige forsørgere og boligmarkedet

Rapporten «Enslige forsørgeres muligheter på boligmarkedet» (2023) fra Oslo Economics, utarbeidet for Kommunal- og distriktsdepartementet, viser at enslige forsørgere kommer dårligere ut enn andre husstandstyper på boligmarkedet på flere områder. Enslige forsørgere leier i større grad bolig, opplever boutgiftene som mer belastende enn befolkningen for øvrig og har i mindre grad muligheter til å finansiere kjøp av bolig. I rapporten estimeres det at 42 prosent av enslige forsørgere har mulighet til å finansiere kjøp av bolig. Enslige forsørgere med innvandrerbakgrunn skiller seg særlig negativt ut. Særlig blant enslige forsørgere med innvandrerbakgrunn som leier bolig i de største byene, er en høy andel trangbodde.

Enslige forsørgere er videre overrepresentert blant søkere om Husbankens startlån. I perioden 2017–2021 stod enslige forsørgere for 25 prosent av søknadene om startlån. Enslige forsørgere er en prioritert gruppe, men innvilgelsestallene gir ingen klare indikasjoner på at enslige forsørgere faktisk prioriteres foran andre husstandstyper.

Av rapporten fremgår det at for å øke denne gruppens finansieringsmuligheter er det særlig behov for tiltak som øker treffsikkerheten i vurderingene av enslige forsørgeres betjeningsevne, samt styrking og økt utnyttelse av støtteordninger som kan gi økt betjeningsevne for denne gruppen.

I rapporten pekes det videre på at standardiserte beregninger av husholdningsutgifter kan gi et uriktig bilde av husstandens faktiske utgifter. Det er påpekt fra banker at husstander med enslige forsørgere, som har en vanskelig økonomisk situasjon over tid, ofte gjør tilpasninger i økonomien slik at forbruksnivået ligger på et lavere nivå enn det standardiserte satser for forbruk tilsier.

Forslagsstillerne mener derfor at Husbankens lånerammer må utvides, og at det innenfor startlansordningen må øremerkes en større andel til enslige forsørgere.

En annen løsning kan være å opprette en kommunal tilskuddsordning hvor kommunen går inn som eier eller kausjonist ved boligkjøp for enslige forsørgere som har betalingsevne (etter standardiserte beregninger), men ikke tilstrekkelig egenkapital for boliglån. En slik ordning finnes bl.a. i Stavanger. Samtidig er det ikke statens oppgave å etablere kommunale løsninger, men det er statens oppgave å legge til rette for at kommunale løsninger ikke hindres av statlig regelverk. Derfor mener forslagsstillerne at det bør presiseres at slike ordninger både kan inngå som en del av egenkapitalkravet og ansees som et supplement til boligens verdi ved beregning av maksimal belåningsgrad i utlånsforskriften, slik at det blir lettere for enslige forsørgere å få lån i ordinære finansinstitusjoner med kommunene som en form for kausjonist eller medfinansierer.

Alternativt vil det å fjerne dokumentavgiften og egenkapitalkravet for førstegangskjøpere kunne gi en enklere inngangsbillett til boligmarkedet for mange enslige forsørgere, så vel som for toforsørgerfamilier som strever med å komme seg inn på boligmarkedet.

Avlastningstiltak for enslige forsørgere

Det er ikke tvil om at det er de økonomiske utfordringene som er størst for mange enslige forsørgere, men mange har i tillegg behov for avlastningstilbud når det gjelder omsorg for eller pass av egne barn ut over normal barnehage eller skole-/SFO-/AKS-tid.

Det kan være mange grunner til at enslige forsørgere trenger avlastningstiltak. De kan bo på steder der de ikke har et veldig stort sosialt eller familiært nettverk, de kan trenge litt ekstra tid til å lese seg opp til eksamen, de jobber kanskje på en arbeidsplass hvor de må jobbe på kveldstid eller i helger, eller de kan oppleve at lønnen ikke helt strekker til for å betale en barnevakt. Da kan avlastningstiltak være nøkkelen til å få hverdagen til å gå rundt eller for å få et pust i bakken eller et friminutt for å være alene.

I Oslo eksisterer det et avlastningstilbud for enslige forsørgere, «Rødhetten», som drives i regi av Aleneforeldreforeningen (AFFO), med støtte fra Oslo kommune. Enslige forsørgere som ønsker å benytte seg av avlastningstilbudet, betaler en årlig medlemsavgift på 250 kroner og får deretter tilgang til Rødhetten.

Rødhetten er basert på «ytelse mot ytelse»- og «hjelp til selvhjelp»-prinsipper. På en vakt er det alltid en ansatt miljøarbeider til stede. I tillegg bidrar foreldrene selv. En forelder som bidrar 6 timer på vakt, opparbeider seg 12 timer med avlastning. Rødhetten har åpent fredag til søndag.

Forslagsstillerne mener Rødhetten er et svært godt og målrettet avlastningstilbud og ønsker at flere enslige forsørgere kan få slike tilbud også andre steder i landet. Forslagsstillerne mener derfor at det bør opprettes en statlig tilskuddsordning til slike tilbud i regi av ideelle organisasjoner.

Heve minstesatsen på arbeidsavklaringspenger for unge

Dersom man ikke lykkes i å utjevne sosiale forskjeller, risikerer man at flere unge mennesker faller utenfor skole og arbeidsliv. Tall fra SSB viser at antallet som mottar arbeidsavklaringspenger i alderen 18 til 20 øker. En stor andel av disse har ikke fullført videregående skole, og de kommer oftere fra husholdninger med lavinntekt. Omtrent 22 prosent av de mellom 18 og 20 år i 2022 var bosatt i husholdninger med lavinntekt når de var 17 år, altså året før de kunne starte mottaket av arbeidsavklaringspenger.

Når disse unge menneskene faller utenfor arbeidslivet, blir de møtt av en ny urettferdighet. Fra 1. februar 2020 ble minstesatsen for AAP redusert for mottakere under 25 år. Regelendringen var ment å gjøre minstenivået på AAP likere andre ordninger og å redusere sykdomsfokuset.

Forskere fra Frichsenteret og Proba samfunnsanalyse har gjennomført en effektanalyse av regelendringene på AAP-området. Analysen viser at regelendringene knapt reduserte antallet nye AAP-tilfeller blant unge med lav inntekt i 2020 og 2021, ut over den variasjonen fra år til år som forekom i perioden før regelendringene. Analysen viser imidlertid at andelen AAP-mottakere under 25 år med supplerende sosialhjelp har økt tydelig fra og med 2020.

Forslagsstillerne mener at minstesatsen på arbeidsavklaringspenger for unge mellom 18 og 25 år bør heves til samme nivå som andre aldersgrupper, slik at disse ungdommene får en reell mulighet til å bli friske og komme tilbake til arbeid og utdanning.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen, med utgangspunkt i anbefalingene fra Ekspertgruppen om barn i fattige familier, komme tilbake til Stortinget med forslag til modeller for å kraftig øke og skattlegge barnetrygden.
2. Stortinget ber regjeringen legge frem en forpliktende plan for Stortinget som tar sikte på at alle

barn skal få tilbud om barnehageplass rett etter endt foreldrepermisjon, uansett barnets alder.

3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å avvikle kontantstøtten og erstatte denne med en ventestøtte for de som venter på å få tildelt barnehageplass.
4. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å tilby barn i lavinntektsfamilier som per i dag har rett til gratis kjernetid i barnehagen, gratis barnehageplass.
5. Stortinget ber regjeringen legge til rette for økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder.
6. Stortinget ber regjeringen legge frem en plan for å gradvis øke tilskuddspotten for Utdanningsdirektoratets øremerkede tilskuddsordning til tiltak for å styrke den språklige utviklingen for minoritetsspråklige barn i barnehage.
7. Stortinget ber regjeringen legge til rette for etablering av flere områdesatsinger, deriblant i Sandefjord og Lillestrøm.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve de veiledende satsene for sosialhjelp generelt og for enslige forsørgere spesielt.
9. Stortinget ber regjeringen sørge for at barneperspektivet i Nav forsterkes ytterligere ved å fremme forslag om en ny bestemmelse om barnets beste i sosialtjenesteloven.
10. Stortinget ber regjeringen åpne for forsøk med felles utbetalingsdato for stønader fra Nav med formål

om å gi husholdninger større økonomisk forutsigbarhet.

11. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gjeninnføre et eget skattefradrag for enslige forsørgere.
12. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve eller oppheve inntektsgrensen for rett til stønad til barnetilsyn for enslig mor eller far.
13. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om utvidet ramme for Husbankens startlånsordning og øremerke økningen til søkere som er enslige forsørgere.
14. Stortinget ber regjeringen sikre at kommunale garantiordninger eller boligfinansieringsordninger inngår som en del av egenkapitalkravet i utlånsforskriften og anses som et supplement til boligens verdi ved beregning av maksimal belåningsgrad.
15. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne dokumentavgiften og egenkapitalkravet for førstegangskjøpere av bolig.
16. Stortinget ber regjeringen etablere en tilskuddsordning for etablering og drift av avlastningstilbud for enslige forsørgere i regi av ideelle aktører, tilsvarende tilbudet Rødhette i Oslo.
17. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve minstesatsen på arbeidsavklaringspenger for unge mellom 18 og 25 år til samme nivå som for andre aldersgrupper.

13. oktober 2025

Abid Raja

Guri Melby

Grunde Almeland

